

MOSKVANÉ A DAČI Rusové milují svoje *dači*. Každý pátek z Moskvy vyjížděly příměstské vlaky přetékající lidmi, zácpy na výpadovkách drásaly nervy víc než obvykle. Typická chatová kolonie v okolí Moskvy sestávala z poměrně skromných přízemních dřevěných domků o jedné či dvou místnostech a kuchyni. Připomínaly spíš zahrádkářské kolonie, každý metr pozemku byl úzkostlivě využit a návštěvník se musel po špičkách opatrně proplétat mezi řádky brambor, mrkve, cibule a pletenci rajčat. V devadesátých letech se žilo skromně a chatová úroda pro hodně lidí představovala téměř nutnost k přežití. Dokonce i fyziologické potřeby měly účel - tam, kde by našinec pod suchým záchodem hledal žumpu, jste často narazili na plechové vědro, jehož obsah pravidelně putoval na záhon. Během léta se rodiny stěhovaly z dusné Moskvy na daču, s příchodem chladného počasí se kolonie rychle vyprázdnily. Čas dač přišel zase až na jaře.

Byly dači a dači. Prosté dřevěné boudy, přestavěné vagóny i kontejnery, chaty podobné těm českým i blahobytné cihlové paláce boháčů, obklopené zdmi a osobními strážci. Ta, kterou jsem navštívil u Dmitrova, patřila rodině mého známého Vasji. Získal ji tam dědeček, za války šéfredaktor novin pro piloty Rudé armády. Pěkný a pohodlný dřevěný dům zaplněný knihami a suvenýry, které si Vaskovi rodiče, diplomaté, přivezli z cest po světě. Přes plot obklopující velkou zahradu se Vasja zdravíval s vnuky genseka Chruščova a stalingradského hrdiny maršála Čujkova. Jejich dači v *aleji generálů* byly podstatně vznosnější než ta kamarádova, ale ve srovnání s tím, co si jinde stavěli ruští miliardáři, vypadaly vcelku chudě.

Naposledy jsem byl u Vasji, když jsme stěhovali, co z jeho dači zbylo. Uprostřed zimy tam kdosi vhodil kovovou trubicí s hořlavinou. Někomu se možná líbil pozemek a chtěl Vaskovy rodiče dotlačit k prodeji. Všechno lehlo popelem, zbylo jen pár krabic nahodile zachráněných krámů, které jsme lopotně tahali po zledovatělé silnici k nedalekým armádním bytovkám, kde je Vasilij směl dočasně uskladnit. A vedle spáleniště rychle rostl srub. Dřevěný, bytelný, směřující k drsné útulnosti. Vasja se nechtěl vzdát a odejít z míst, kde vyrůstal, a snad mu to osud nakonec dopřál... Jenže to já už vypovědět nedokážu.

LJENĚK ŠŤMÁL - OBJEKTIV Z RUSKA.
Praha, čt 2008.